

Asia: VN/8871/2019

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Taustatiedot

Onko vastaaja

kunta

Vastaajatahon virallinen nimi

Inkoon kunta

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Hallintojohtaja Eija Taskinen, 050 380 7802, eija.taskinen@inga.fi

Viranomaisille: Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Kunnanvaltuusto 7.9.2020

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Inkoon kunta pitää uudistuksen keskeisiä tavoitteita tarkoituksenmukaisina. Maakunta- ja soteuudistuksen tavoitteena on kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut kaikille Suomessa asuville sekä parantaa näiden palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Inkoon kunnan väestölle tuotettavien sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastuspalveluiden tulee olla saavutettavia ja kaksikielisesti, sekä suomeksi, että ruotsiksi tuotettuja, jotta asiakas- ja potilasturvallisuus säilyy korkeatasoisena.

Inkoon kunta katsoo sote- ja maakuntauudistuksen tuovan merkittävää etua etenkin työvoiman saantiin ja riittävyteen, yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin väestön hyvinvoinnin

haasteisiin vastaamiseksi. Väestön ikääntymiseen ja huoltosuhteen heikkenemiseen liittyvät muutokset näkyvät ja haastavat Inkoon sosiaali- ja terveyspalveluja tulevana vuosina ja on tärkeä kärki alueelliseen palvelujen kehittämiseen. Sote –uudistuksella on tarkoitus vastata haasteeseen, joka liittyy julkisen talouden kustannusten kasvun hillitsemiseksi ja Inkoon kunta katsoo laajempien sote- järjestämismallien tukevan tätä päämäärää. Muutoksen alkuvaiheessa sote- maakunnan toiminta ei voi olla parhaaseen kustannustehokkuuteen pyrkivää, vaan on löydettävä muutoksen tasapainoisen etenemisen toimintatavat.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Inkoon kunta katsoo uudistuksen vastavan hyvin pelastustoimen uudistamisen tarpeeseen valtakunnallisesti. Länsi-Uudenmaan alueella pelastustoimen toiminta on ollut laadukasta ja Inkoon kunta edellyttää laatutason säilymistä sote- uudistuksesta riippumatta.

Pelastustoimessa sopimuspalokuntatoiminnalla on keskeinen rooli palveluiden tuottamisessa ja tämän toiminnan liittäminen paikallisiin olosuhteisiin ja toimintatapoihin on tärkeää.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Asukkaiden on tärkeä päästä vaikuttamaan etenkin lähipalveluidensa saatavuuteen ja sisältöön. Muutoksen tavoitteen asetanta antaa ymmärtää, että sote-lakiesitykseen sisältyvissä palveluissa päätösvalta keskittyy uudistuksen seurauksena suurimpiin aluekeskeisiin ja kaupunkeihin, myös Länsi-Uudellamaalla. Uhkana on, että tämä johtaa haja-asutusalueiden, syrjäisempien, keskisuurten ja pienten toiminta-alueiden, etenkin lähipalvelujen heikkenemiseen. Suurten kaupunkien volyymit palvelujen tarpeessa ajavat edelle ja on riskinä, että väestön terveyserojen kaventamisessa ei onnistuta. Hallinnon demokratiaan on kiinnitettävä erityistä huomiota sote- maakuntahallintoa muodostettaessa.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

kyllä

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

kyllä pääosin

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

kyllä pääosin

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

kyllä

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

kyllä

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Sote-maakunnille siirtyvien toimitilojen hallinnoinnista ei esitetä erikseen säädettäväksi. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla? Vastauksessa voi ottaa kantaa toimitilojen hallinnoinnin järjestämiseen paikallisella, alueellisella tai valtakunnallisella tasolla.

kyllä pääosin

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Kohta 6) 33 § Kansalliskielilautakunnan puheenjohtajan on oltava sote-maakunnan hallituksen jäsen, jotta kielellisten oikeuksien toteutuminen maakunnan toiminnassa voidaan turvata. Yksiköllä tulee olla oma johto, joka osallistuu maakunnan johtamiseen ja joka on esittelijä kansalliskielilautakunnassa. Yksikössä tulee olla tarpeeksi henkilökuntaa.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Maakuntaudistuksen yhteydessä tulisi kiinnittää huomiota paikallisen tason johtamiseen ja palvelujen koordinaatioon sekä päätöksenteossa tehtävään yhteistyöhön, sillä riskinä on, että päätöksenteko etäännyy palvelujentuotannosta ja operatiivisesta toiminnasta ja palvelua tarvitsevien mahdollisuudet vaikuttaa palvelujen sisältöön heikkenevät.

Maakunnan ja yksityisen palvelujen tuotanto on oltava rinnasteista. Maakuntatoimijana toimii yhtä lailla kilpailuilla markkinoilla, kuin yksityinen palvelujentuottajakin. Kilpailuneutraliteetin valvontaan on kiinnitettävä huomiota.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

kyllä

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

kyllä

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen? ”

kyllä

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

kyllä

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

kyllä

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja

kyllä

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

kyllä

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

kyllä pääosin

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

kyllä pääosin

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

kyllä

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Länsi-Uudenmaan sote-maakunnan tehtäväksi. Länsi-Uudenmaan maakunnassa on suuri ruotsinkielinen väestö ja laajasti tuotetut ruotsinkieliset sote-palvelut.

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Kohta 12) Lähipalvelujen saatavuus on varmistettava sote- uudistuksessa ja se tulisi kirjata ”laatutakuuna” lakiesityksiin. Sähköisiä palveluja käyttöönotettaessa on muistettava, ettei kaikki

väestön osat pysty hyödyntämään etäpalveluja ja tämä ei saa johtaa palvelujen saatavuuden heikkenemiseen ja väestön huonompisaisten terveyserojen kasvuun.

Kohta 14) Lakiesityksessä ei määritellä kuntien ja sote-maakunnan tehtävänjakoa terveyden edistämisessä. Toiminnan saumaamiseksi tulisi laatia laatukriteeristö terveyden edistämiseen, jotta toiminta voidaan saumata sote:ssa tehtävään terveyden edistämiseen ja väestön tarpeisiin vastataan tarkoituksenmukaisesti. On riskinä, että sote -maakunta ei riittävästi huolehdi terveyden edistämisestä ja vastuu jää kunnille, joilla ei muutoksen toteutumisen jälkeen ole käytettävissä sosiaali- ja terveydenhuollon osaamista terveyden edistämisen toiminnan kokonaisvaltaiseen suunnitteluun. Asiantuntijatiedon vaihtaminen ja yhteistyö terveyden edistämistoiminnassa sote-maakunnan ja kuntien välillä tulisi kirjata lakiesitykseen.

Kohta 15) Lakiesityksen ensimmäisen momentin mukaan "sotemaakunnalla on oltava järjestämistä vastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palveluntuotanto". Tämä kohta rajoittaa selkeästi maakunnan mahdollisuuksia ulkoistaa laajoja toimintoja, jolloin kustannustehokkuuden paine voi johtaa alueellisiin palvelukatveisiin. Tulkinta voi johtaa myös juridisiin ristiriitatilanteisiin, mikä katsotaan "riittäväksi omaksi palveluntuotannoksi" ja mikä taho sen määrittelee?

Kohta 19) Yhteistyösopimuksen valmistelussa tulisi myös kuulla kuntia erityisesti hyvinvoinnin edistämistä koskevassa yhteistyössä.

Kohta 20) Yhteistyön johtaminen tulee olla aktiivista siten, että palveluiden saatavuus paranee. Esimerkiksi mielenterveyspalveluissa, päihdehuollossa ja erityishuollossa hoito omalla äidinkielellä on turvattava aktiivisilla toimilla, jotka keskittyvät palvelun organisointiin ja johtamiseen, henkilöstön rekrytointiin ja riittävään resursointiin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon erityisosaaminen on turvattava. Erikoisryhmät edellyttävät monialaista osaamista, ja yhteistyösopimuksessa tämä tulee huomioida ja sitä tulee edistää.

Onko tarkoituksenmukaista, että sama maakunta vastaa koko maan ruotsinkielisten palveluiden kehitystoiminnasta?

Länsi-Uudenmaan sote-maakunta soveltuu maakuntien välisten ruotsinkielisten palveluiden yhteensovittamiseksi.

Länsi-Uudenmaan maakunnassa suuri osa asukkaista on ruotsinkielisiä ja sosiaali- ja terveyspalveluita sekä pelastuspalveluita tuotetaan suuressa määrin ruotsiksi.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaita.

kommentti kysymykseen 18: Yksityiset palveluntuottajat ja kolmas sektori ovat tärkeitä toimijoita sosiaali- ja terveysalalla. Heidän mahdollisuutensa osallistua sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamiseen ja kehittämiseen ei saa vaikeutua millään tavalla.

On tärkeää, että palvelut toimivat molemmilla kansalliskielillä. Uudellemaalle on tärkeää luoda selkeät rakenteet, joiden mukaan sosiaali- ja terveystalvetut sekä pelastustalvetut tuotetaan suomeksi ja ruotsiksi. On tärkeää, että kaksikielisyys on selkeästi näkyvässä. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että saatavilla on henkilökuntaa, jotka hallitsevat molemmat kansalliskielet ja että IT-järjestelmät toimivat ja tukevat palveluntuottamista ja asiointia sekä suomeksi että ruotsiksi.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaiata

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentyvä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

kyllä

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

-

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

kyllä

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

kyllä

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

-

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

-

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei muutoksia

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaiata.

Ei huomioita

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

kyllä

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

kyllä

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehtoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

Pohjois-Savon maakuntaan

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa-Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

kyllä

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

kyllä

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

kyllä pääosin

39. Voimaanpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelyistä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensatiosääntely hyväksyttävä?

ei kantaa

40. Voimaanpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien

palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

kyllä

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

kyllä

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Inkoon kunnan näkemys Kärkullan toiminnan jatkamisesta on, että perustettaville sote-maakunnille tulee antaa mahdollisuus järjestää itse tällä hetkellä Kärkullan tuottamat erityistason palvelut.

On erittäin tärkeää, että Kärkullan ylläpitämät palvelut turvataan samoilla perusteilla myös ruotsinkieliselle väestölle. Asumispalveluista löytyy osaamista, joka esitetyllä mallilla saattaa kadota. Suuri osa Kärkullan toiminnasta hajaantuu ja on olemassa riski, että vaativimpaan erityispalveluun liittyvä osaaminen menetetään.

Siksi on erittäin tärkeää, että osaamiskeskus perustetaan ja että erityistason hoito ja palvelut koordinoidaan maakuntien välillä siten, että ainakin vaativamman tason palvelua ylläpidetään ja kehitetään yhteistyössä.

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

kyllä pääosin

44. Voimaannpanolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

15 § Ensimmäiset maakuntavaalit. Ensimmäiset maakuntavaalit tulee järjestää huhtikuussa 2022. Yhteiskunnallista kiinnostusta ja äänestysaktiiviteettia ajatellen historiallisia ensimmäisiä vaaleja ei voida järjestää siten, että vaalikampanjat toteutetaan joulun alla.

38) Sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevat kiinteistöjen siirtymisestä maakunnalle tulisi neuvotella kuntien kanssa, mikäli ne siirretään maakunnan omaisuudeksi kaikkine vastuineen.

39) Kuntien mahdollisuus saada korvaus kiinteistöjen siirtymisestä on kannatettavaa.

43) Uudistus vaikuttaa merkittävästi kuntien tuleviin tehtäviin ja taloudellisiin toimintaedellytyksiin ja toimintaan ja näistä syistä johtuen muutoksen suunniteltu aikataulu voi olla tiukka. Muutoksen vaiheittainen eteneminen voi helpottaa alueellista yhteensovittamista.

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannpanolaista.

Ei huomioita

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

kyllä pääosin

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannelta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitettut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

-

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen *sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien* rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

ei kantaa

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen *pelastustoimen tehtävien* rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

ei kantaa

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

kyllä

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

kyllä pääosin

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

ei kantaa

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Kommentti kysymykseen 46: Aloitusvaiheessa on perusteltua, että valtio rahoittaa maakuntia. On kuitenkin tärkeää, että mahdollisimman pian maakuntien käynnistettyä toimintansa siirrytään maakuntaveroon, jota maakunnat itse voivat säädellä. Maakuntien toiminnan ylläpitämistä ja kehittämistä ajatellen, keskeisesti ohjattu rahoitusmalli voi pitkällä aikavälillä olla haastava. Demokraattisesta näkökulmasta on myös parempi, jos maakunnat vastaavat itse rahoituksesta.

Kommentti kysymykseen 47: Kansallisella tasolla tulee tavoitella sote-palvelujen tuottavuuden kasvua ja tältä osin kirjaukset ovat tarkoituksenmukaisia. Rahoitusratkaisu huomioi valtakunnallisella tasolla riittävästi palvelutarpeen kasvun, mutta maakuntien välinen rahoituksen jako on kestävä.

Kommentti kysymykseen 48: Sote- maakuntien rahoitusmalliin pitäisi lisätä selkeä ennaltaehkäisyä tukeva kannustin. Sote – maakunnan rahoitusta on kanavoitava ja kohdistettava ennaltaehkäiseviin palveluihin, kuntoutukseen painopisteen ollessa laadussa, vaikuttavuudessa ja kustannustehokkuudessa. Rahoituksen kannusteiden tulisi olla ennaltaehkäisyssä ja vähemmässä määrin rahaa tulisi kohdistaa sairauksien hoitoon. Kaksikielisten palveluiden osuus rahoituksesta tulisi olla vähintään 0,6 %.

Sote- maakuntauudistus ja rahoitusmuutos ei saa johtaa tämänhetkistä heikompaan palvelutasoon. Ehdotettu rahoitusratkaisu ja sen esitetty malli johtaa merkittäviin leikkauksiin useassa maakunnassa. Tämä heikentäisi merkittävästi alueen sosiaali- ja terveyspalveluita sekä johtaisi palvelutason alenemiseen tilanteessa, jossa monilla kunnilla suurempien panostusten paine on merkittävä. Kyseistä lähtökohtaa ei voi sisällyttää rahoitusmalliin, vaan se on vielä tarkistettava.

Rahoituksen tavoite tulisi olla työllisyyden kasvun edellytysten edistäminen, eikä rahoituksen leikkaaminen alueilla, joilla työllisyys on hyvällä tasolla.

Kommentti kysymykseen 50: Maakuntien välisen rahoitusratkaisun tulisi taata yhdenvertaiset keinot ja mahdollisuudet sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen. Yksikään maakunta ei voi hävitä liikaa uudistuksessa, jolloin palveluverkkoa jouduttaisiin pienentämään merkittävästi ja tästä seurauksena olisi palvelujen huonontuminen. Palvelujen huononeminen ei voi olla uudistuksen lähtökohta. Maakuntien muutostasaus tulisi mieluiten olla enintään 25 €/asukas, mutta mahdollisesti sen voisi asettaa enintään 100 euroon/asukas. On tärkeää turvata sosiaali- ja terveyspalvelut ja pelastustoiminta koko maassa. Tästä syystä rahoituksen muutokset eivät voi olla liian suuria, jotta maakunnat eivät joutuisi käynnistämään toimintansa palveluverkkoa pienentämällä ja käytännössä asukkaiden palveluita vähentämällä. Palvelujen heiketessä asukkaiden myönteinen suhtautuminen uudistukseen vähenee.

Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

ei kantaa

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

ei kantaa

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

-

Verolainsäädäntö

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

ei kantaa

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

-

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

kyllä

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

kyllä

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

-

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

kyllä

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

kyllä

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

kyllä

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

ei

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei kommentteja.

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Helsingin kaupungin sote- toiminta ei mahdollista vertailukelpoisen tiedon tuottamista sote-maakuntien toiminnan arviointia ajatellen. Uudenmaan erillislaki asettaa valtion sote- toiminnan ohjauksen poikkeukselliseen asemaan, jossa valtakunnallisten kehittämistavoitteiden ohjaus voi jäädä puutteelliseksi.

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

-

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

kyllä

73. Pidättekö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

kyllä

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei kommentteja

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Ei huomioita

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

kyllä

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

kyllä

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

kyllä

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Ei kommentteja

80. Onko uudistuksen muutuskustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

ei kantaa

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutuskustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

On mahdollista, että kunnille koituu ylimääräisiä ICT –kustannuksia sote- muutokseen liittyvien. Arkistoinnin kustannukset ja mahdolliset tietojen siirrot voivat aiheuttaa kustannuksia. Inkoon kunta esittää, että näitä muutoksesta johtuvia kustannuksia kompensoidaan kunnille tulevaisuudessa.

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digisioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

Digiasioinnissa tulee ottaa huomioon väestön yhdenvertaisuus sekä valmiudet hyödyntää näitä palveluita.

a) vuosina 2021-2022?

-

b) vuosina 2023-2024?

-

c) vuodesta 2025 alkaen?

-

a) vuosina 2021-2022?

-

b) vuosina 2023-2024?

-

c) vuodesta 2025 alkaen?

-

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämistä vastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

kyllä

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

Ei arviota

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Ei arviota

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

sote-integraatio

muuta, mitä?

Tässä voi tallentaa vain yhden vaihtoehdon.

Valtuusto on päättänyt, että kaikki kohdat tulee merkitä.

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

-

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

Länsi-Uudenmaan sote-maakunta

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

-

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

-

Taskinen Eija
Inkoon kunta